Šis dokuments ir izveidots vienīgi dokumentācijas nolūkos, un iestādes neuzņemas nekādu atbildību par tā saturu

►**B** **EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (EK) Nr. 761/2001**

(2001. gada 19. marts),

ar ko organizācijām atļauj brīvprātīgi piedalīties Kopienas vides vadības un audita sistēmā (EMAS)

(OV L 114 , 24.4.2001, lpp. 1)

Grozīta ar:

		Oficiālais Vēstnesis		
		Nr.	Lappuse	Datums
►**A1**	Akts par Čehijas Republikas, Igaunijas Republikas, Kipras Republikas, Latvijas Republikas, Lietuvas Republikas, Ungārijas Republikas, Maltas Republikas, Polijas Republikas, Slovēnijas Republikas un Slovākijas Republikas pievienošanās nosacījumiem un pielāgojumiem līgumos, kas ir Eiropas Savienības pamatā	L 236	33	23.9.2003

▼B

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (EK) Nr. 761/2001

(2001. gada 19. marts),

ar ko organizācijām atļauj brīvprātīgi piedalīties Kopienas vides vadības un audita sistēmā (EMAS)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu, un jo īpaši tā 175. panta 1. punktu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu ([1]),

ņemot vērā Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ([2]),

apspriedušies ar Reģionu komiteju,

pieņemot lēmumu Līguma ([3]) 251. pantā paredzētajā kārtībā un ņemot vērā kopīgo dokumentu, ko Saskaņošanas komiteja apstiprinājusi 2000. gada 20. decembrī,

tā kā:

(1) Līguma 2. pantā paredzēts, ka viens no Kopienas uzdevumiem ir veicināt ilgtspējīgu attīstību visā Kopienā, un 1993. gada 1. februāra Rezolūcija ([4]) uzsvērta šādas ilgtspējīgas attīstības nozīme.

(2) Programmā "Par ilgtspējīgu attīstību", kuru iesniegusi Komisija un kuras pamatnostādnes apstiprinātas ar Padomes 1993. gada 1. februāra Rezolūciju, uzsvērta uzņēmumu loma un pienākums gan ekonomikas stiprināšanā, gan vides aizsardzībā visā Kopienā.

(3) Programmā "Par ilgtspējīgu attīstību" paredzēts paplašināt to līdzekļu klāstu, kuri izmantojami vides jomā, un izmantot tirgus mehānismus, lai panāktu to, ka organizācijām ir aktīva nostāja un tās ievēro arī visas attiecīgās saistošās prasības vides jomā.

(4) Komisijai būtu jāveicina saskaņota pieeja Kopienas līmenī izstrādātos juridiskos instrumentos, kas attiecas uz vides aizsardzību.

(5) Padomes 1993. gada 29. jūnija Regulā (EEK) Nr. 1836/93, ar ko rūpniecības nozares uzņēmējsabiedrībām atļauj brīvprātīgi piedalīties Kopienas vides vadības un audita sistēmā ([5]), parādīta sistēmas efektivitāte, šai sistēmai veicinot veikuma vides jomā uzlabojumus rūpniecības nozarē.

(6) Pieredze, kas uzkrāta, ieviešot Regulu (EEK) Nr. 1836/93, būtu jāizmanto, lai stiprinātu Kopienas vides vadības un audita sistēmas (*EMAS*) spēju panākt to, ka tiek uzlabots organizācijas kopējais veikums vides jomā.

(7) *EMAS* vajadzētu būt pieejamai visām organizācijām, kuru darbība ietekmē vidi, nodrošinot tām iespēju šo ietekmi vadīt un uzlabot kopējo veikumu vides jomā.

(8) Saskaņā ar subsidiaritātes principu un proporcionalitātes principu, kas minēts Līguma 5. pantā, *EMAS* efektivitāti, uzlabojot Eiropas organizāciju veikumu vides jomā, var labāk sasniegt, darbojoties Kopienas līmenī. Šī regula nodrošina vienīgi *EMAS* vienādu

([1]) OV C 400, 22.12.1998., 7. lpp. un OV C 212 E, 25.7.2000., 1. lpp.
([2]) OV C 209, 22.7.1999., 43. lpp.
([3]) Eiropas Parlamenta 1999. gada 15. aprīļa Atzinums (OV C 219, 30.7.1999., 385. lpp.), kas apstiprināts 1999. gada 6. maijā (OV C 279, 1.10.1999., 253. lpp.), Padomes 2000. gada 28. februāra Kopējā nostāja (OV C 128, 8.5.2000., 1. lpp.) un Eiropas Parlamenta 2000. gada 6. jūlija Lēmums (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēts). Eiropas Parlamenta 2001. gada 14. februāra Lēmums un Padomes 2001. gada 12. februāra lēmums.
([4]) Padomes un dalībvalstu valdību pārstāvju Rezolūcija par Kopienas politikas un darbības programmu attiecībā uz vides aizsardzību un ilgtspējīgu attīstību, kas pieņemta Padomes 1993. gada 1. februāra sēdē (OV C 138, 17.5.1993., 1. lpp.).
([5]) OV L 168, 10.7.1993., 1. lpp.

▼B

ieviešanu visā Kopienā, paredzot kopīgus noteikumus, procedūras un būtiskas prasības attiecībā uz *EMAS* un dalībvalstu pārziņā atstājot pasākumus, ko atbilstīgi var veikt valsts līmenī.

(9) Būtu jārosina, lai organizācijas brīvprātīgi piedalītos *EMAS*, tādējādi gūstot papildu labumu, kas izpaustos kā reglamentējoša kontrole, izmaksu samazināšana un sabiedriskais tēls.

(10) Ir svarīgi, lai mazie un vidējie uzņēmumi piedalītos *EMAS*, un viņu līdzdalība būtu jāveicina, atvieglojot piekļuvi informācijai, pastāvošajiem atbalsta fondiem un publiskām iestādēm, kā arī ieviešot vai veicinot tehniskās palīdzības pasākumus.

(11) Kopienai būtu jāizmanto dalībvalstu sniegtā informācija, lai novērtētu vajadzību izstrādāt īpašus pasākumus, kuru mērķis ir organizāciju, jo īpaši mazo un vidējo uzņēmumu, plašāka līdzdalība *EMAS*.

(12) Pārbaudot vadības sistēmas, audita programmas un vides deklarācijas nolūkā verificēt to atbilstību attiecīgajām šīs regulas prasībām, kā arī akreditētiem vides verificētājiem apstiprinot vides deklarācijas un to turpmākos atjauninājumus, tiek stiprināta caurskatāmība un uzticamība organizācijām, kas ievieš vides vadības sistēmas.

(13) Tādēļ jānodrošina un pastāvīgi jāuzlabo vides verificētāju kompetence, paredzot neatkarīgu un objektīvu akreditācijas sistēmu, vides verificētāju kvalifikācijas celšanu un viņu darbības atbilstīgu uzraudzību, lai tādējādi nodrošinātu *EMAS* uzticamību kopumā. Līdz ar to būtu jāveido cieša sadarbība starp valsts līmeņa akreditācijas iestādēm.

(14) Būtu jāmudina, lai organizācijas regulāri sagatavotu un darītu publiski pieejamas vides deklarācijas, tādējādi sniedzot sabiedrībai un pārējām ieinteresētajām personām informāciju par to veikumu vides jomā.

(15) Dalībvalstis var paredzēt veicināšanas pasākumus, lai mudinātu organizācijas piedalīties *EMAS*.

(16) Komisijai būtu jāsniedz tehnisks atbalsts kandidātvalstīm, lai tajās izveidotu *EMAS* piemērošanai vajadzīgās struktūras.

(17) Papildus vispārīgām vides vadības sistēmas prasībām *EMAS* īpašu nozīmi piešķir šādiem elementiem: tiesību aktu ievērošana, veikuma vides jomā uzlabošana, kā arī ārējā saziņa un darbinieku iesaistīšana.

(18) Komisijai būtu jāpielāgo šīs regulas pielikumi, izņemot V pielikumu, jāatzīst tie Eiropas un starptautiskie standarti vides jomā, kas ir saistīti ar *EMAS*, kā arī sadarbībā ar personām, kas ieinteresētas *EMAS*, jāizstrādā pamatnostādnes *EMAS* prasību konsekventai ieviešanai visās dalībvalstīs. Izstrādājot šādu pamatnostādņu projektu, Komisijai būtu jāņem vērā Kopienas politika vides jomā, un jo īpaši Kopienas tiesību akti, kā arī — attiecīgos gadījumos — starptautiskās saistības.

(19) Šīs regulas ieviešanai vajadzīgos pasākumus būtu jāparedz saskaņā ar Padomes 1999. gada 28. jūnija Lēmumu 1999/468/EK, ar ko nosaka procedūras Komisijai uzticēto izpildu pilnvaru realizēšanai ([1]).

(20) Šī regula vajadzības gadījumā būtu jāpārskata, ņemot vērā pieredzi, kas būs gūta, sistēmai kādu laiku darbojoties.

(21) Eiropas iestādēm būtu jātiecas īstenot šajā regulā noteiktos principus.

(22) Šī regula pārņem Regulas (EEK) 1836/93 funkcijas un aizstāj to, tādēļ minētā regula būtu jāatceļ,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

([1]) OV L 184, 17.7.1999., 23. lpp.

▼B

1. pants

Vides vadības un audita sistēma un tās mērķi

1. Lai novērtētu un uzlabotu organizāciju veikumu vides jomā, kā arī lai sniegtu sabiedrībai un citām ieinteresētajām personām attiecīgu informāciju, ar šo tiek izveidota Kopienas vides vadības un audita sistēma, še turpmāk "EMAS", paredzot organizāciju brīvprātīgu līdzdalību tajā.

2. *EMAS* mērķis ir veicināt, lai nepārtraukti tiktu uzlabots organizāciju veikums vides jomā, veicot šādus pasākumus:

a) izveidojot un ieviešot organizācijās vides vadības sistēmas, kā aprakstīts I pielikumā;

b) sistemātiski, objektīvi un regulāri novērtējot šo sistēmu darbības rezultātus, kā aprakstīts I pielikumā;

c) sniedzot informāciju par veikumu vides jomā un iesaistoties atklātā dialogā ar sabiedrību un citām ieinteresētajām personām;

d) aktīvi iesaistot organizāciju darbiniekus un nodrošinot atbilstīgas sākotnējās un papildu mācības, ar ko varētu panākt, ka viņi aktīvi piedalās a) apakšpunktā minēto uzdevumu īstenošanā. Pēc pieprasījuma tiek iesaistīti arī darbinieku pārstāvji.

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā:

a) "vides politika" ir organizācijas vispārīgie darbības mērķi un principi, kas attiecas uz vidi, tostarp visu attiecīgo saistošo prasību ievērošana vides jomā, kā arī apņemšanās pastāvīgi uzlabot veikumu vides jomā; vides politika veido sistēmu mērķu un uzdevumu noteikšanai vides jomā un to pārskatīšanai;

b) "veikuma vides jomā pastāvīga uzlabošana" ir process, kas nodrošina to, ka — pamatojoties uz organizācijas vides politiku, mērķiem un uzdevumiem — gadu no gada uzlabojas vides vadības sistēmas mērāmie rādītāji, kuri saistīti ar būtisku vides aspektu vadību organizācijā; rādītāju uzlabošanai nav jānotiek visās darbības jomās vienlaikus;

c) "veikums vides jomā" ir rezultāti, kas izriet no vides aspektu vadības organizācijā;

d) "piesārņojuma novēršana" ir tādu procesu, metožu, materiālu vai ražojumu izmantošana, kurus izmantojot, novērš, samazina vai regulē piesārņojumu, tā var ietvert arī pārstrādi, apstrādi, procesa izmaiņas, kontroles mehānismus, resursu efektīvu izmantošanu un materiālu aizstāšanu;

e) "vides apskats" ir sākotnēja vispusīga ar vidi saistīto jautājumu, ietekmes uz vidi un organizāciju veikuma vides jomā analīze (VII pielikums);

f) "vides aspekts" ir organizācijas darbības, ražojumu vai pakalpojumu elements, kas var ietekmēt vidi (VI pielikums); būtisks vides aspekts ir tāds vides aspekts, kam ir vai var būt būtiska ietekme uz vidi;

g) "ietekme uz vidi" ir jebkādas negatīvas vai pozitīvas vides pārmaiņas, ko pilnīgi vai daļēji rada organizācijas darbība, ražojumi vai pakalpojumi;

h) "vides programma" ietver to pasākumu (pienākumu un līdzekļu) aprakstu, kurus veic vai paredzēts veikt, lai sasniegtu mērķus un uzdevumus vides jomā, kā arī termiņus to sasniegšanai;

i) "mērķis vides jomā" ir no vides politikas izrietošs vispārīgs uzdevums vides jomā, ko paredz sasniegt organizācija un kas, ja vien iespējams, ir kvantitatīvi mērāms;

▼B

j) “uzdevums vides jomā” ir tāda sīki izstrādāta — ja vien iespējams, kvantitatīvi mērāma — organizācijai vai kādai tās daļai piemērojama, no mērķiem vides jomā izrietoša prasība attiecībā uz veikumu vides jomā, kura jānosaka un jāizpilda, lai sasniegtu minētos vispārīgos mērķus;

k) “vides vadības sistēma” ir kopējās vadības sistēmas daļa, kas ietver vides politikas izstrādei, ieviešanai, sasniegšanai, pārskatīšanai un uzturēšanai vajadzīgo organizatorisko struktūru, plānošanu, pienākumus, metodes, procedūras, procesus un resursus;

l) “vides audits” ir vadības līdzeklis, kas ietver organizācijas veikuma vides jomā, vadības sistēmas un procesu sistemātisku, dokumentētu, periodisku un objektīvu novērtēšanu un kā mērķis ir:

   i) sekmēt vadības veiktu tādu darbību kontroli, kuras varētu ietekmēt vidi;

   ii) novērtēt atbilstību organizācijas vides politikai, tostarp organizācijas mērķiem un uzdevumiem vides jomā (II pielikums);

m) “audita cikls” ir laikposms, kurā uz visām organizācijas veiktajām darbībām attiecas audits (II pielikums);

n) “auditors” ir fiziska persona vai personu grupa, kas vai nu pieder, vai nepieder pie uzņēmuma personāla un kas darbojas uzņēmuma augstākās vadības vārdā, un kam individuāli vai kolektīvi piemīt II pielikuma 2.4. punktā minētā kompetence, un kas ir pietiekami neatkarīga no darbībām, kuras aptver audits, lai spriestu objektīvi;

o) “vides deklarācija” ir informācija, kas precizēta III pielikuma 3.2. iedaļas a) līdz g) apakšpunktā;

p) “ieinteresētā persona” ir fiziska persona vai personu grupa, tostarp iestādes, ko skar vai ietekmē organizācijas veikums vides jomā;

q) “vides verificētājs” ir persona vai organizācija, kas akreditēta saskaņā ar 4. pantā paredzētajiem nosacījumiem un procedūrām un ir neatkarīga no organizācijas, kurā notiek verifikācija;

r) “akreditācijas sistēma” ir tāda sistēma vides verificētāju akreditēšanai un viņu darba uzraudzībai, kuru vada attiecīgās dalībvalsts izraudzīta vai izveidota neatkarīga iestāde vai organizācija (akreditācijas iestāde), kam ir pietiekami resursi un kompetence, un attiecīgas procedūras to uzdevumu izpildei, kuri sistēmai noteikti šajā regulā;

s) “organizācija” ir uzņēmējsabiedrība, korporācija, uzņēmums, iestāde vai arī kāda to daļa vai apvienība, kas ir vai nav reģistrēta, kas ir publiska vai privāta un kam ir noteiktas funkcijas un atsevišķa vadība.

   Lai kādu struktūru atbilstīgi *EMAS* reģistrētu kā organizāciju, vajadzīga vides verificētāja un attiecīgā gadījumā kompetento iestāžu piekrišana, ņemot vērā Komisijas norādījumus, kas izstrādāti 14. panta 2. punktā noteiktajā kārtībā, tomēr tā ir tikai vienas dalībvalsts struktūra. Mazākā struktūra, ko ņem vērā, ir objekts. Īpašos apstākļos, ko Komisija norāda 14. panta 2. punktā noteiktajā kārtībā, struktūra, ko atbilstīgi *EMAS* reģistrē kā organizāciju, var būt mazāka par objektu, piemēram, apakšnodaļa ar individuālām funkcijām;

t) “objekts” ir zemes platība, kas atrodas konkrētā ģeogrāfiskā vietā, ko pārvalda organizācijas vadība un ar ko saistītas organizācijas darbības, ražojumi un pakalpojumi. Pie objekta pieder infrastruktūra, iekārtas un materiāli;

u) “kompetentās iestādes” ir valsts, reģionālās vai vietējās iestādes, ko dalībvalstis saskaņā ar 5. pantu izraugās šajā regulā paredzēto uzdevumu veikšanai.

3. pants

Līdzdalība *EMAS*

1. *EMAS* var piedalīties ikviena organizācija, kuras mērķis ir uzlabot savu kopējo veikumu vides jomā.

▼B

2. Organizāciju var reģistrēt *EMAS*, ja tā:

a) saskaņā ar VII pielikumu veic vides apskatu saistībā ar organizācijas darbībām, ražojumiem un pakalpojumiem, vēršot uzmanību uz VI pielikumā norādītajiem jautājumiem, kā arī, ņemot vērā rādītājus šajā apskatā, ievieš vides vadības sistēmu, kas atbilst visām I pielikumā minētajām prasībām, un jo īpaši attiecīgajiem tiesību aktiem vides jomā.

Tomēr organizācijām, kurās ir sertificēta vides vadības sistēma, kas atzīta saskaņā ar 9. pantā noteiktajām prasībām, ieviešot *EMAS*, nav jāveic formāls vides apskats, ja sertificētā vides vadības sistēma sniedz vides aspektu identificēšanai un novērtēšanai vajadzīgo informāciju, kas noteikta VI pielikumā;

b) saskaņā ar II pielikumā noteiktajām prasībām veic vides auditu vai arī nodrošina, ka tas tiek veikts. Audita mērķis ir novērtēt organizācijas veikumu vides jomā;

c) saskaņā ar III pielikuma 3.2. iedaļu sagatavo vides deklarāciju. Deklarācijā īpašu uzmanību vērš uz organizācijas sasniegtajiem rādītājiem saistībā ar tās mērķiem un uzdevumiem vides jomā, kā arī uz prasību turpināt veikuma vides jomā uzlabošanu un attiecīgo ieinteresēto personu vajadzībām informācijas sakarā;

d) vajadzības gadījumā tai ir veikts vides apskats, kā arī vadības sistēmas, audita procedūras un vides deklarācijas pārskatīšana, pārliecinoties, vai tie atbilst šajā regulā noteiktajām attiecīgajām prasībām, turklāt vides deklarāciju ir apstiprinājis vides verificētājs, nodrošinot tās atbilstību III pielikumā noteiktajām prasībām;

e) apstiprināto vides deklarāciju nosūta tās dalībvalsts kompetentajai iestādei, kurā atrodas organizācija, kas vēlas tikt reģistrēta, un pēc reģistrācijas minēto deklarāciju dara publiski pieejamu.

3. Organizācija paliek iekļauta *EMAS* reģistrā, ja:

a) tās vides vadības sistēmu un audita programmu verificē saskaņā ar V pielikuma 5.6. iedaļā noteiktajām prasībām;

b) tā ik gadu nosūta kompetentajai iestādei apstiprinātu atjauninātu vides deklarāciju un dara to publiski pieejamu. Atkāpes attiecībā uz atjauninātu deklarāciju sagatavošanas biežumu var izdarīt ar nosacījumiem, kas paredzēti Komisijas norādījumos, kuri pieņemti 14. panta 2. punktā noteiktajā kārtībā, un šādas atkāpes jo īpaši var piemērot mazām organizācijām un maziem uzņēmumiem, kā noteikts Komisijas Ieteikumā 96/280/EK ([1]), un gadījumos, kad vides vadības sistēmas darbībā nav nekādu izmaiņu.

4. pants

Akreditācijas sistēma

1. Katra dalībvalsts izveido sistēmu neatkarīgu vides verificētāju akreditācijai un viņu darbības uzraudzībai. Šajā nolūkā dalībvalstis var vai nu izmantot jau pastāvošas akreditācijas iestādes, vai 5. pantā minētās kompetentās iestādes, vai arī izraudzīt vai izveidot kādu citu iestādi ar atbilstīgu statusu.

Dalībvalstis nodrošina, ka šo sistēmu struktūra garantē vides verificētāju darbības neatkarību un neitralitāti.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka minētās sistēmas sāk pilnībā darboties 12 mēnešu laikā no dienas, kad šī regula stājas spēkā.

3. Veidojot un vadot akreditācijas sistēmas, dalībvalstis nodrošina atbilstīgu apspriešanos ar ieinteresētajām personām.

4. Vides verificētājus akreditē un viņu darbību pārrauga saskaņā ar V pielikumā noteiktajām prasībām.

([1]) OV L 107, 30.4.1996., 4. lpp.

▼B

5. Vienā dalībvalstī akreditēti vides verificētāji var veikt verifikāciju jebkurā citā dalībvalstī saskaņā ar V pielikumā noteiktajām prasībām. Par verifikācijas sākšanu paziņo dalībvalstij, kurā to veic, un tās norisi pārrauga atbilstīgi minētās dalībvalsts akreditācijas sistēmai.

6. Dalībvalstis informē Komisiju par pasākumiem, kas veikti saskaņā ar šo pantu, un dara zināmas attiecīgas izmaiņas akreditācijas sistēmu struktūrā un procedūrās.

7. Komisija 14. panta 2. punktā noteiktajā kārtībā veicina dalībvalstu sadarbību, jo īpaši lai novērstu neatbilstību starp V pielikumu un kritērijiem, nosacījumiem un procedūrām, ko valsts līmeņa akreditācijas iestādes piemēro vides verificētāju akreditācijā un uzraudzībā, un lai tādējādi nodrošinātu vides verificētāju darba konsekventu kvalitāti.

8. Lai nodrošinātu, ka Komisijai ir visi elementi un līdzekļi 7. punktā paredzētā pienākuma izpildei, akreditācijas iestādes izveido forumu, kurā piedalās visas akreditācijas iestādes. Forums sanāk vismaz reizi gadā, piedaloties Komisijas pārstāvim.

Forums pēc vajadzības izstrādā norādījumus par vides verificētāju akreditācijas, kompetences un uzraudzības jomu. Norādījumus iesniedz 14. panta 2. punktā noteiktajā kārtībā.

Lai nodrošinātu akreditācijas iestāžu un verifikācijas procesu saskaņotu attīstību un darbību visās dalībvalstīs, forums izstrādā procedūras, kā speciālisti veic salīdzinošu apskatu. Šāda speciālistu veikta apskata mērķis ir nodrošināt, ka dalībvalstu akreditācijas sistēmas atbilst šīs regulas prasībām. Pārskatu par speciālistu veikto salīdzinošo apskatu nosūta Komisijai, kura to informācijas nolūkā nosūta 14. panta 1. punktā minētajai Komitejai un dara publiski pieejamu.

5. pants

Kompetentās iestādes

1. Trīs mēnešu laikā pēc šīs regulas stāšanās spēkā katra dalībvalsts izraugās kompetento iestādi, kas ir atbildīga par šajā regulā, un jo īpaši 6. un 7. pantā, paredzēto uzdevumu izpildi, un attiecīgi informē Komisiju.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka kompetento iestāžu struktūra garantē to neatkarību un neitralitāti un to, ka kompetentās iestādes konsekventi piemēro šīs regulas noteikumus.

3. Kompetento iestāžu vajadzībām dalībvalstis izstrādā norādījumus par to, kā organizācijas uz laiku vai pavisam tiek svītrotas no reģistra. Proti, kompetentajās iestādēs ir izstrādātas procedūras:

— kā izskatīt ieinteresēto personu novērojumus par reģistrētām organizācijām un

— kā atteikt reģistrāciju un kā pavisam vai uz laiku svītrot organizāciju no reģistra.

4. Kompetentā iestāde ir atbildīga par organizāciju reģistrāciju *EMAS*. Šajā nolūkā tā pārzina organizāciju reģistrāciju un saglabāšanu reģistrā.

5. Visu dalībvalstu kompetentās iestādes tiekas vismaz reizi gadā, klāt esot Komisijas pārstāvim. Šo sanāksmju mērķis ir nodrošināt konsekventas procedūras organizāciju reģistrācijai *EMAS*, tostarp organizāciju svītrošanai no reģistra uz laiku vai pavisam. Izstrādājot kopīgu pieeju reģistrācijas praktiskajiem aspektiem, kompetentās iestādes balstās uz salīdzinošu apskatu, ko izstrādājuši speciālisti. Ziņojumu par salīdzinošo apskatu, ko izstrādājuši speciālisti, nosūta Komisijai, kura to informācijas nolūkā nosūta 14. panta 1. punktā minētajai komitejai un dara publiski pieejamu.

6. pants

Organizāciju reģistrācija

Organizāciju reģistrāciju veic kompetentās iestādes turpmāk norādītajos gadījumos:

1. Ja kompetentā iestāde

▼B

— no organizācijas saņēmusi apstiprinātu vides deklarāciju un

— aizpildītu veidlapu, kurā ir vismaz obligāti sniedzamā informācija, kas noteikta VIII pielikumā, un

— reģistrācijas maksu, kas var būt maksājama saskaņā ar 16. pantu, un,

— pamatojoties uz saņemtajiem pierādījumiem, un jo īpaši izmeklēšanu, ko kompetentā izpildiestāde veikusi attiecībā uz organizācijas atbilstību attiecīgiem tiesību aktiem vides jomā, ir pārliecināta, ka organizācija atbilst visām šajā regulā noteiktajām prasībām,

tā reģistrē pretendenti organizāciju un piešķir tai reģistrācijas numuru. Kompetentā iestāde informē organizācijas vadību par to, ka organizācija ir iekļauta reģistrā.

2. Ja kompetentā iestāde no akreditācijas iestādes saņem uzraudzības ziņojumu, kurā ir pierādījumi par to, ka vides verificētājs savu darbību nav veicis atbilstīgi, lai nodrošinātu, ka pretendente organizācija ievēro šajā regulā noteiktās prasības, tad reģistrāciju var attiecīgi atteikt vai arī organizāciju uz laiku svītrot no reģistra, kamēr panāk organizācijas atbilstību *EMAS*.

3. Ja trīs mēnešu laikā no attiecīgas prasības izteikšanas, organizācija neiesniedz kompetentajai iestādei:

— apstiprinātas atjauninātas ikgadējās vides deklarācijas vai

— aizpildītu veidlapu, kurā ir vismaz obligāti sniedzamā informācija, kas noteikta VIII pielikumā, vai

— jebkādu attiecīgu reģistrācijas maksu,

tad atkarībā no pārkāpuma būtības un apjoma kompetentā iestāde organizāciju attiecīgi vai nu uz laiku, vai pavisam svītro no reģistra. Kompetentā iestāde informē organizācijas vadību par veikto pasākumu iemesliem.

4. Ja kompetentā iestāde, pamatojoties uz saņemtajiem pierādījumiem, jebkurā laikā secina, ka organizācija vairs neatbilst vienam vai vairākiem šajā regulā paredzētajiem nosacījumiem, tad atkarībā no pārkāpuma būtības un apjoma organizāciju attiecīgi vai nu uz laiku, vai pavisam svītro no reģistra.

Ja kompetentā kontroles iestāde informē kompetento izpildiestādi par to, ka organizācija ir pārkāpusi attiecīgās saistošās prasības vides jomā, tad kompetentā iestāde šai organizācijai attiecīgi vai nu atteic reģistrāciju, vai arī uz laiku svītro to no reģistra.

5. Atsakot reģistrāciju, kā arī uz laiku vai pavisam svītrojot organizāciju no reģistra, jāapspriežas ar attiecīgajām ieinteresētajām personām, lai sniegtu kompetentajai organizācijai pierādījumu sastāvdaļas, kas vajadzīgas, lai pieņemtu lēmumu. Kompetentā iestāde informē organizācijas vadību par veikto pasākumu iemesliem un apspriedēm ar kompetento izpildiestādi.

6. Atteikumu vai svītrojumu uz laiku anulē, ja kompetentā iestāde ir saņēmusi pietiekamu informāciju par to, ka organizācija atbilst *EMAS* prasībām, vai arī tā no kompetentās izpildiestādes ir saņēmusi informāciju par to, ka pārkāpums ir novērsts un ka organizācija ir veikusi pietiekamus pasākumus, lai nodrošinātu, ka šādi pārkāpumi neatkārtojas.

7. pants

Reģistrēto organizāciju un vides verificētāju saraksts

1. Akreditācijas iestāde izstrādā, pārskata un atjaunina vides verificētāju sarakstu, ietverot tajā informāciju par viņu akreditācijas jomu attiecīgajā dalībvalstī, kā arī tieši vai ar valsts iestāžu starpniecību, kā noteikusi attiecīgā dalībvalsts, katru mēnesi Komisijai un kompetentajai iestādei paziņo izmaiņas šajā sarakstā.

2. Kompetentās iestādes izveido un glabā attiecīgajā dalībvalstī reģistrēto organizāciju sarakstu un katru mēnesi atjaunina to. Kompetentās iestādes tieši vai ar valsts iestāžu starpniecību, kā noteikusi attiecīgā

▼B

dalībvalsts, katru mēnesi Komisijai paziņo izmaiņas šajā sarakstā un var organizēt sistēmu informācijas apmaiņai atsevišķās nozarēs un kompetences jomās, iesaistot izraudzītās vietējās iestādes.

3. Vides verificētāju un *EMAS* reģistrēto organizāciju reģistru glabā Komisija, darot to pieejamu sabiedrībai.

8. pants

Logotips

1. Organizācijas, kas piedalās *EMAS*, var izmantot IV pielikumā redzamo logotipu vienīgi tad, ja attiecīgajā laikā tās iekļautas *EMAS* reģistrā. Tehniskās specifikācijas par logotipa atveidošanu Komisija pieņem 14. panta 2. punktā noteiktajā kārtībā un publicē.

2. Organizācijas var izmantot *EMAS* logotipu šādos gadījumos:

a) kopā ar apstiprinātu informāciju, kā aprakstīts III pielikuma 3.5. iedaļā, un ar nosacījumiem, kas noteikti Komisijas norādījumos, kuri pieņemti 14. panta 2. punktā noteiktajā kārtībā, tādējādi nodrošinot, ka logotips netiek sajaukts ar videi labvēlīgu ražojumu apzīmējumiem (šādā gadījumā izmanto logotipa 2. variantu, kas dots IV pielikumā);

b) apstiprinātās vides deklarācijās (šajā gadījumā izmanto logotipa 2. variantu, kas redzams IV pielikumā);

c) reģistrētu organizāciju veidlapās (šajā gadījumā izmanto logotipa 1. variantu, kas redzams IV pielikumā);

d) kopā ar informāciju, kas popularizē organizācijas līdzdalību *EMAS* (šajā gadījumā izmanto logotipa 1. variantu, kas redzams IV pielikumā);

e) ražojumu, darbības vai pakalpojumu reklāmās — tikai ar nosacījumiem, kas noteikti Komisijas norādījumos, kurus pieņem saskaņā ar 14. panta 2. punktu, tādējādi nodrošinot, ka logotipu nevar sajaukt ar videi labvēlīgu ražojumu apzīmējumiem.

3. Logotipu neizmanto šādos gadījumos:

a) uz ražojumiem vai to iepakojuma,

b) kopā ar citu ražojumu, darbību un pakalpojumu līdzīgiem apzīmējumiem.

Komisija, veicot 15. panta 3. punktā paredzēto novērtēšanu, tomēr lemj par to, kādos izņēmuma apstākļos logotipu var izmantot, un attiecībā uz šiem gadījumiem 14. panta 2. punktā noteiktajā kārtībā pieņem noteikumus, tādējādi nodrošinot, ka logotipu nevar sajaukt ar videi labvēlīgu ražojumu apzīmējumiem.

9. pants

Saistība ar Eiropas un starptautiskajiem standartiem

1. Organizācijas, kas vides jomā piemēro Eiropas vai starptautiskos standartus, kuri attiecas uz *EMAS*, un kas saskaņā ar attiecīgajām sertifikācijas procedūrām ir sertificētas kā atbilstīgas minētajiem standartiem, uzskata par atbilstīgām šīs regulas attiecīgajām prasībām ar noteikumu, ka:

a) standartus saskaņā ar 14. panta 2. punktā noteikto kārtību atzinusi Komisija;

b) akreditācijas prasības, kas attiecas uz sertifikācijas iestādēm, 14. panta 2. punktā noteiktajā kārtībā atzinusi Komisija.

Atsauces uz atzītajiem standartiem (norādot arī attiecīgās *EMAS* nodaļas, uz kurām tie attiecas) un atzītajām akreditācijas prasībām publicē *Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī*.

2. Organizācijas, kas minētas 1. punktā, reģistrē *EMAS*, ja tās vides verificētājam pierāda atbilstību prasībām, uz ko atzītie standarti neattiecas.

▼B

10. pants

Attiecības ar citiem Kopienas tiesību aktiem vides jomā

1. *EMAS* neierobežo:

a) Kopienas tiesību aktus un

b) valstu tiesību aktus un tos tehniskos standartus, kuri noteikti ar Kopienas tiesību aktiem, un

c) organizāciju pienākumus, kas attiecībā uz vides kontroli noteikti minētajos tiesību aktos un standartos.

2. Dalībvalstīm būtu jāapsver, kā reģistrāciju *EMAS* saskaņā ar šo regulu var ņemt vērā, ieviešot un izpildot tiesību aktus vides jomā, lai organizācijām un kompetentajām izpildiestādēm novērstu nevajadzīgus dubultus pūliņus.

Dalībvalstis informē Komisiju par šajā sakarā veiktajiem pasākumiem. No dalībvalstīm saņemto informāciju Komisija nosūta Eiropas Parlamentam un Padomei, tiklīdz informācija saņemta un vismaz reizi trīs gados.

11. pants

Organizāciju, jo īpaši, mazo un vidējo uzņēmumu, līdzdalības veicināšana

1. Dalībvalstis veicina organizāciju līdzdalību *EMAS*, un jo īpaši apsver vajadzību nodrošināt mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) līdzdalību, veicot šādus pasākumus:

— atvieglojot piekļuvi informācijai, atbalsta fondiem, publiskām iestādēm un valsts pasūtījumam, neierobežojot Kopienas noteikumus, kas reglamentē valsts pasūtījumu,

— ieviešot vai veicinot tehniskās palīdzības pasākumus, jo īpaši apvienojumā ar atbilstīgu profesionālo vai vietējo iestāžu (piemēram, vietējo iestāžu, tirdzniecības palātu, profesionālo vai amatniecības apvienību) iniciatīvām,

— nodrošinot, ka saprātīga reģistrācijas maksa veicina plašāku līdzdalību.

Lai veicinātu MVU dalību, tostarp to MVU, kas koncentrēti skaidri noteiktos ģeogrāfiskos apgabalos, vietējās iestādes, piedaloties rūpniecības apvienībām, tirdzniecības palātām un ieinteresētajām personām, var sniegt palīdzību, identificējot būtisku ietekmi uz vidi. Pēc tam MVU var to izmantot, izstrādājot savu vides programmu un nosakot savus *EMAS* vadības sistēmas mērķus un uzdevumus. Turklāt reģionu vai valsts līmenī var izstrādāt programmas, kuru mērķis ir sekmēt MVU līdzdalību, proti, pakāpenisku pieeju, kā rezultāts varētu būt reģistrācija *EMAS*. Sistēmas mērķis ir novērst nevajadzīgas administratīvās grūtības dalībniekiem, jo īpaši mazām organizācijām.

2. Lai sekmētu organizāciju līdzdalību *EMAS*, Komisijai un citām Kopienas iestādēm, kā arī valsts līmenī valsts iestādēm, neierobežojot Kopienas tiesību aktus, būtu jāapsver, kā reģistrāciju *EMAS* varētu ņemt vērā, nosakot kritērijus valsts pasūtījuma politikas jomā.

3. Dalībvalstis informē Komisiju par pasākumiem, kas veikti saskaņā ar šo pantu. No dalībvalstīm saņemto informāciju Komisija nosūta Eiropas Parlamentam un Padomei, tiklīdz informācija saņemta un vismaz reizi trīs gados.

12. pants

Informācija

1. Katra dalībvalsts veic attiecīgus pasākumus, lai nodrošinātu, ka:

a) organizācijas tiek informētas par šīs regulas saturu;

b) sabiedrība tiek informēta par *EMAS* mērķiem un galvenajām daļām.

▼B

Vajadzības gadījumā dalībvalstis, sadarbojoties arī ar rūpnieciskajām apvienībām, patērētāju tiesību aizsardzības organizācijām, vides organizācijām, arodbiedrībām un vietējām iestādēm, jo īpaši izmanto profesionālās publikācijas, vietējos preses izdevumus, reklāmas kampaņas vai kādus citus lietderīgus līdzekļus, lai veicinātu *EMAS* plašāku pazīstamību.

2. Dalībvalstis informē Komisiju par pasākumiem, kas veikti saskaņā ar šo pantu.

3. Komisija ir atbildīga par *EMAS* popularizēšanu Kopienas līmenī. Apspriedusies ar 14. panta 1. punktā minētās komitejas locekļiem, tā jo īpaši pārskata iespēju izmantot atbilstīgus veidus un līdzekļus labākās prakses izplatīšanai.

13. pants

Pārkāpumi

Šīs regulas noteikumu neievērošanas gadījumā dalībvalstis veic atbilstīgus tiesiskus vai administratīvus pasākumus un dara tos zināmus Komisijai.

14. pants

Komiteja

1. Komisijai palīdz komiteja.

2. Atsaucoties uz šo punktu, piemēro Lēmuma 1999/468/EK 5. un 7. pantu, ņemot vērā minētā lēmuma 8. panta noteikumus.

Lēmuma 1999/468/EK 5. panta 6. punktā minētais termiņš ir trīs mēneši.

3. Komiteja pieņem savu reglamentu.

15. pants

Pārskatīšana

1. Ņemot vērā *EMAS* darbības laikā gūto pieredzi un starptautisko attīstību, Komisija ne vēlāk kā piecus gadus pēc šīs regulas stāšanās spēkā pārskata *EMAS* un vajadzības gadījumā Eiropas Parlamentam un Padomei ierosina atbilstīgus grozījumus tajā.

2. Visus šīs regulas pielikumus, izņemot V pielikumu, pielāgo Komisija 14. panta 2. punktā noteiktajā kārtībā un ņemot vērā *EMAS* darbības laikā gūto pieredzi, kā arī konstatētās vajadzības pēc norādījumiem *EMAS* prasību sakarā.

3. Vēlākais piecus gadus pēc šīs regulas stāšanās spēkā Komisija sadarbībā ar dalībvalstīm jo īpaši novērtē *EMAS* logotipa izmantošanu, pazīstamību un interpretāciju, jo īpaši sabiedrībā un ieinteresēto personu vidū, kā arī novērtē, vai jāpārskata logotips un prasības attiecībā uz tā izmantojumu.

16. pants

Izmaksas un maksājumi

1. Atbilstīgi dalībvalstu noteiktam režīmam var ieviest nodevu sistēmu, lai segtu administratīvās izmaksas, kas rodas saistībā ar organizāciju reģistrācijas procedūrām, vides verificētāju akreditāciju un viņu darba uzraudzību, kā arī citas *EMAS* attiecīgās izmaksas.

2. Dalībvalstis informē Komisiju par pasākumiem, kas veikti saskaņā ar šo pantu.

17. pants

Regulas (EEK) Nr. 1836/93 atcelšana

1. Regulu (EEK) Nr. 1836/93 atceļ no šīs regulas spēkā stāšanās dienas, ievērojot šā panta 2. līdz 5. punktu.

▼B

2. Spēkā paliek valstu līmeņa akreditācijas sistēmas un kompetentās iestādes, kas izveidotas atbilstīgi Regulai (EEK) Nr. 1936/93. Atbilstīgi šīs regulas attiecīgajiem noteikumiem dalībvalstis groza procedūras, ko ievēro akreditācijas sistēmas un kompetentās iestādes. Dalībvalstis nodrošina, ka minētās sistēmas sāk pilnībā darboties 12 mēnešu laikā no dienas, kad šī regula stājas spēkā.

3. Saskaņā ar Regulu (EEK) Nr. 1836/93 akreditētie vides verificētāji var turpināt darbu atbilstīgi prasībām, kas noteiktas šajā regulā.

4. Objekti, kas reģistrēti saskaņā ar Regulu (EEK) Nr. 1836/93, paliek *EMAS* reģistrā. Atbilstību šajā regulā ietvertajām jaunajām prasībām pārbauda, veicot objekta nākamo verifikāciju. Ja nākamā verifikācija jāveic agrāk nekā 6 mēnešus pēc šīs regulas stāšanās spēkā, tad nākamās verifikācijas dienu var pārcelt par sešiem mēnešiem, ja tam piekrīt vides verificētājs un kompetentās iestādes.

5. Šā panta 3. un 4. punkts attiecas arī uz vides verificētājiem un objektiem, kas attiecīgi akreditēti vai reģistrēti saskaņā ar Regulas (EEK) Nr. 1836/93 14. pantu, ar noteikumu, ka atbildīgās akreditācijas iestādes un kompetentās iestādes ir atzinušas, ka vides verificētāji un reģistrētie objekti atbilst visām Regulas (EEK) Nr. 1836/93 prasībām, un darījušas to zināmu Komisijai.

18. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā trešajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

▼B

I PIELIKUMS

A. **PRASĪBAS ATTIECĪBĀ UZ VIDES VADĪBAS SISTĒMU**

Vides vadības sistēmu ievieš atbilstīgi turpmāk izklāstītajām prasībām (*ENISO* 14001:1996 4. iedaļa) (*):

I-A **Prasības attiecībā uz vides vadības sistēmu**

I-A.1. Vispārīgas prasības

Organizācija izveido un uztur vides vadības sistēmu, kurai izvirzītās prasības izklāstītas šajā pielikumā.

I-A.2. Vides politika

Augstākā vadība noteic organizācijas vides politiku un nodrošina, ka tā:

a) atbilst organizācijas darbības, ražojumu un pakalpojumu veidam, apjomam un ietekmei uz vidi;

b) ietver apņemšanos veikt pastāvīgus uzlabojumus un novērst piesārņojumu;

c) ietver apņemšanos ievērot attiecīgos tiesību aktus vides jomā, kā arī citas prasības, kas ir saistošas organizācijai;

d) veido sistēmu mērķu un uzdevumu noteikšanai vides jomā un to pārskatīšanai;

e) tiek dokumentēta, ieviesta un uzturēta, kā arī darīta zināma visiem darbiniekiem;

f) ir pieejama sabiedrībai.

I-A.3. Plānošana

I-A.3.1. *Vides aspekti*

Organizācija izstrādā un glabā procedūru(-as) darbību, ražojumu vai pakalpojumu to vides aspektu identificēšanai, kurus organizācija var uzraudzīt un kurus tai būtu iespēja ietekmēt, nosakot tos aspektus, kuriem ir vai var būt būtiska ietekme uz vidi. Organizācija nodrošina, ka ar šādu būtisku ietekmi saistītos aspektus ņem vērā, nosakot mērķus vides jomā.

Organizācija regulāri atjaunina šo informāciju.

I-A.3.2. *Normatīvo aktu un citas prasības*

Organizācija izstrādā un glabā procedūru, kā identificē un dara pieejamas normatīvo aktu un citas prasības, kas ir saistošas organizācijai un kas attiecas uz organizācijas darbību, ražojumu vai pakalpojumu vides aspektiem.

I-A.3.3. *Mērķi un uzdevumi*

Katrai attiecīgajai organizācijas funkcijai un līmenim organizācija izstrādā un uztur dokumentētus mērķus un uzdevumus vides jomā.

Nosakot un pārskatot mērķus, organizācija ņem vērā normatīvo aktu un citas prasības, organizācijas būtiskos vides aspektus, tehnoloģiju iespējas, finansiālās, darbības un uzņēmējdarbības vajadzības, kā arī ieinteresēto personu viedokli.

Mērķi un uzdevumi ir saderīgi ar vides politiku, tostarp ar apņemšanos novērst piesārņojumu.

I-A.3.4. *Vides vadības programma(-as)*

Organizācija izstrādā un uztur programmu(-as), lai sasniegtu noteiktos mērķus un uzdevumus. Programmā norāda:

a) pienākumu sadalījumu mērķu un uzdevumu sasniegšanai saistībā ar katru organizācijas funkciju un līmeni;

b) līdzekļus un termiņus to sasniegšanai.

Ja kāds projekts attiecas uz jaunievedumiem vai arī jaunām vai pārveidotām darbībām, ražojumiem vai pakalpojumiem, tad programmu(-as) vajadzības gadījumā groza, lai nodrošinātu, ka šādiem projektiem piemēro vides vadību.

(*) Šajā pielikumā ietvertais valsts standarta teksts ir lietots ar *CEN* atļauju. Valsts standarta pilnu tekstu iespējams iegādāties valsts standartizācijas iestādēs, kuru saraksts dots šajā pielikumā.

▼B

I-A.4. Ieviešana un darbība

I-A.4.1. *Struktūra un atbildība*

Lai veicinātu efektīvu vides vadību, funkcijas, atbildību un pilnvaras noteic, dokumentē un dara zināmas.

Vadība nodrošina resursus, kas vajadzīgi vides vadības sistēmas ieviešanai un vadībai. Resursi ietver cilvēkresursus un īpašas prasmes, kā arī tehnoloģiju un finanšu resursus.

Organizācijas augstākā vadība ieceļ vienu vai vairākus īpašus vadības pārstāvjus, kam neatkarīgi no viņu pārējiem pienākumiem ir noteiktas funkcijas, atbildība un pilnvaras, lai:

a) nodrošinātu, ka atbilstīgi minētajam starptautiskajam standartam izstrādā, ievieš un uztur prasības attiecībā uz vides vadības sistēmu;

b) ziņotu augstākajai vadībai par vides vadības sistēmas darbības rezultātiem, lai varētu tos pārskatīt un lai varētu uzlabot vides vadības sistēmu.

I-A.4.2. *Mācības, apzināšanās un kompetence*

Organizācija apzina vajadzību pēc mācībām. Organizācija prasa, lai visi darbinieki, kuru darbam var būt būtiska ietekme uz vidi, apmeklētu attiecīgas mācības.

Tā izstrādā un glabā procedūras, kā panāk to, ka organizācijas darbinieki vai locekļi, kuri veic katru attiecīgo funkciju un kuri pieder pie attiecīgā līmeņa, apzinās:

a) to, cik svarīga ir atbilstība vides politikai un procedūrām, kā arī vides vadības sistēmas prasībām;

b) viņu darba faktisko un iespējamo būtisko ietekmi uz vidi, kā arī labvēlīgu ietekmi uz vidi, ja viņu veikumu vides jomā uzlabo;

c) viņu lomu un pienākumus, lai sasniegtu atbilstību vides politikai un procedūrām, kā arī vides vadības sistēmas prasībām, tostarp prasībām attiecībā uz sagatavotību ārkārtas situācijām un reaģēšanu ārkārtas situācijās;

d) iespējamās sekas, ko var radīt konkrētu darbības procedūru neievērošana.

Personālam, kas veic uzdevumus, kuriem var būt būtiska ietekme uz vidi, ir attiecīga kompetence, kā pamatā ir atbilstīga izglītība, mācības un/vai pieredze.

I-A.4.3. *Saziņa*

Saistībā ar vides aspektiem un vides vadības sistēmu organizācija izstrādā un glabā procedūras:

a) iekšējai saziņai starp dažādiem organizācijas līmeņiem un funkcijām;

b) informācijas saņemšanai no ārējām ieinteresētajām personām, tās dokumentēšanai un atbildēšanai uz to.

Organizācija lemj par to, kā notiek ārējā saziņa par tās būtiskajiem vides aspektiem, un ieraksta protokolā šo lēmumu.

I-A.4.4. *Vides vadības sistēmas dokumentācija*

Organizācija sagatavo un glabā informāciju uz papīra vai elektroniskā formā, lai:

a) raksturotu vadības sistēmas galvenos elementus un to mijiedarbību;

b) sniegtu norādes par saistītu dokumentāciju.

I-A.4.5. *Dokumentu vadība*

Organizācija izstrādā un glabā procedūras visu minētajā starptautiskajā standartā paredzēto dokumentu vadībai, tādējādi nodrošinot:

a) ka tie ir atrodami;

b) ka tos regulāri pārskata un vajadzības gadījumā groza, kā arī to, ka dokumentu atbilstību apstiprina pilnvaroti darbinieki;

c) ka attiecīgo dokumentu pēdējie varianti ir pieejami visās vietās, kur veic darbības, kas ir būtiskas vides vadības sistēmas efektīvai darbībai;

▼B

d) ka spēku zaudējušos dokumentus savlaicīgi izņem no aprites to izdales un lietošanas vietās vai kā citādi nodrošinās pret to neatbilstīgu lietošanu;

e) ka atbilstīgi identificē visus spēku zaudējušos dokumentus, ko juridisku un/vai informācijas saglabāšanas iemeslu dēļ neizņīcina.

Dokumentācija ir skaidri salasāma, datēta (norāda pārskatīšanas dienu) un viegli identificējama, to glabā sistemātiski un noteiktu laiku. Paredz un glabā procedūras un pienākumus attiecībā uz dažādu dokumentu izstrādi un grozīšanu.

I-A.4.6. *Darbības vadība*

Organizācija apzina darbības, kas saistītas ar apzinātajiem būtiskajiem vides aspektiem, kuri noteikti atbilstīgi organizācijas politikai, mērķiem un uzdevumiem. Lai nodrošinātu, ka minētās darbības veic atbilstīgi īpašiem nosacījumiem, organizācija plāno šīs darbības, tostarp to veikšanu:

a) izstrādājot un glabājot dokumentētas procedūras, kas attiecas uz situācijām, kurās procedūru neesamība varētu radīt atkāpšanos no vides politikas, kā arī no mērķiem un uzdevumiem;

b) procedūrās nosakot darbības kritērijus;

c) izstrādājot un glabājot procedūras, kas saistītas ar organizācijas izmantoto preču un pakalpojumu identificējamiem būtiskiem vides aspektiem, kā arī attiecīgās procedūras un prasības darot zināmas piegādātājiem un uzņēmējiem.

I-A.4.7. *Gatavība ārkārtas situācijām un reaģēšana ārkārtas situācijās*

Organizācija izstrādā un glabā procedūras, kā apzina avāriju un ārkārtas situāciju rašanās iespējamību un reaģē šādās situācijās, kā novērš un mazina ietekmi uz vidi, kas var būt ar tām saistīta.

Organizācija pārskata un vajadzības gadījumā groza procedūras, kas attiecas uz gatavību ārkārtas situācijām un reaģēšanu šādās situācijās, jo īpaši pēc tam, ja ir bijušas avārijas vai ārkārtas situācijas.

Ja iespējams, organizācija arī regulāri izmēģina minētās procedūras.

I-A.5. Pārbaude un koriģējoši pasākumi

I-A.5.1. *Monitorings un mērījumi*

Organizācija izstrādā un glabā dokumentētu procedūru to darbību rādītāju monitoringa un mērījumu veikšanai, kurām var būt būtiska ietekme uz vidi. Tas ietver informācijas reģistrēšanu, lai varētu izsekot veikumam vides jomā, attiecīgas darbības pārbaudes un atbilstību organizācijas mērķiem un uzdevumiem vides jomā.

Monitoringa iekārtām veic kalibrēšanu un apkopi saskaņā ar organizācijas pieņemtajām procedūrām, saglabājot šo procesu protokolus.

Organizācija izstrādā uz glabā dokumentētu procedūru, kā regulāri novērtē atbilstību attiecīgiem tiesību aktiem vides jomā.

I-A.5.2. *Neatbilstība, koriģējoši un preventīvi pasākumi*

Organizācija izstrādā un glabā procedūras, kā noteic pienākumus un pilnvaras neatbilstības konstatēšanai un izmeklēšanai, darbības veikšanai nolūkā mazināt jebkādu neatbilstības radīto ietekmi, kā arī koriģējošu un preventīvu pasākumu veikšanai.

Jebkādi koriģējoši un preventīvi pasākumi, ko veic nolūkā novērst pastāvošus un iespējamus neatbilstības cēloņus, atbilst problēmu būtiskumam un ir samērīgi ar radīto ietekmi uz vidi.

Organizācija ievieš un reģistrē visus dokumentēto procedūru grozījumus, kas izriet no koriģējošām un preventīviem pasākumiem.

I-A.5.3. *Protokoli*

Organizācija izstrādā un glabā procedūras vides protokolu identifikācijai, glabāšanai un iznīcināšanai. Šajos protokolos reģistrē mācības, kā arī audita un apskatu rezultātus.

Vides protokoli ir salasāmi, identificējami, tajos var izsekot attiecīgajai darbībai, ražojumam vai pakalpojumam. Vides protokolus glabā tā, lai tie būt viegli atrodami un pasargāti no bojājumiem, nolietošanās vai pazušanas. Protokolu glabāšanas laiku noteic un reģistrē.

Protokolus glabā sistēmai un organizācijai atbilstīgā veidā, lai pierādītu atbilstību minētā starptautiskā standarta prasībām.

▼B

I-A.5.4. *Vides vadības sistēmas audits*

Organizācija izstrādā un īsteno vienu vai vairākas programmas un procedūras regulāra vides vadības sistēmas audita veikšanai, lai:

a) noteiktu, vai vides vadības sistēma:

1) atbilst plānotajiem pasākumiem vides vadības jomā, tostarp minētā starptautiskā standarta prasībām, un

2) ir pareizi ieviesta un uzturēta, un

b) sagatavotu vadībai informāciju par audita rezultātiem.

Organizācijas audita programmas, tostarp ikviena grafika pamatā ir attiecīgo darbību svarīgums vides jomā un iepriekšējo audita procedūru rezultāti. Lai audita procedūras būtu pilnīgas, tās attiecas uz audita piemērošanas jomu, biežumu un metodēm, kā arī uz pienākumiem un prasībām saistībā ar audita veikšanu un pārskatu sniegšanu par to rezultātiem.

I-A.6. Vadības sistēmas pārskatīšana

Organizācijas augstākā vadība pēc pašas noteiktiem laikposmiem pārskata vides vadības sistēmu, lai nodrošinātu tās pastāvīgu noturību, atbilstību un efektivitāti. Pārskatot vides vadības sistēmu, nodrošina, ka tiek savākta vajadzīgā informācija, lai vadība varētu novērtēt minētos aspektus. Šādu pārskatīšanu dokumentē.

Pārskatot vadības sistēmu, vērš uzmanību uz iespējamu vajadzību grozīt politiku, mērķus un citus vides vadības sistēmas elementus, ņemot vērā vides vadības sistēmas audita rezultātus, mainīgos apstākļus un apņemšanos turpināt uzlabojumus.

Valsts standartizācijas iestāžu saraksts

B: *IBNBIN* (*Institut Belge de NormalisationBelgisch Instituut voor Normalisatie*)

▼A1

CZ: *Rada programu EMAS*

▼B

DK: *DS (Dansk Standard)*

D: *DIN (Deutsches Institut für Normung e. V.)*

▼A1

EE: *EVS (Eesti Standardikeskus)*

▼B

EL: *ELOT (Ελληνικός οργανισμός τυποποίησης)*

E: *AENOR (Asociación Española de Normalización y Certificación)*

F: *AFNOR (Association Française de Normalisation)*

IRL: *NSAI (National Standards Authority of Ireland)*

I: *UNI (Ente Nazionale Italiano di Unificazione)*

▼A1

CY: *Κυπριακός Οργανισμός Προώθησης Ποιότητας*

LV: *LATAK (Latvijas Nacionālais Akreditācijas birojs)*

LT: *LST (Lietuvos standartizacijos departamentas)*

▼B

L: *SEE (Service de l'Energie de l'Etat) (Luxembourg)*

▼A1

HU: *MSZT (Magyar Szabványügyi Testület)*

MT: *MSA (Awtorita' Maltija dwar l-Istandards / Malte Standards Authority)*

▼B

NL: *NEN (Nederlands Normalisatie-Instituut)*

A: *ON (Österreichisches Normungsinstitut)*

▼A1

PL: *PKN (Polski Komitet Normalizacyjny)*

▼B

P: *IPQ (Instituto Português da Qualidade)*

▼A1

SI: *SIST (Slovenský inštitut za standardizacijo)*

SK: *SÚTN (Slovenský ústav technickej normalizácie)*

▼B

FIN: *SFS (Suomen Standardisoimisliitto r.y)*

S: *SIS (Standardiseringen i Sverige)*

UK: *BSI (British Standards Institution)*

B. **JAUTĀJUMI, UZ KURIEM ORGANIZĀCIJĀM, KAS IEVIEŠ EMAS, JĀVĒRŠ UZMANĪBA**

1. **Tiesību aktu ievērošana**

Organizācijas spēj pierādīt, ka:

a) tām ir zināmi visi attiecīgie tiesību akti vides jomā un tās apzinās, kā minētie tiesību akti piemērojami attiecīgajai organizācijai;

b) tās nodrošina, ka tiek ievēroti tiesību akti vides jomā, un

c) tām ir izstrādāta kārtība, kādā organizācija pastāvīgi nodrošina atbilstību minētajām prasībām.

2. **Veikums vides jomā**

Organizācijas spēj pierādīt, ka vadības sistēma un audita procedūras vērš uzmanību uz organizācijas faktisko veikumu vides jomā, ņemot vērā VI pielikumā identificētos vides aspektus. Organizācijas veikumu vides jomā saistībā ar tās mērķiem un uzdevumiem analizē, pārskatot vides vadības sistēmu. Organizācija apņemas arī pastāvīgi uzlabot tās veikumu vides jomā. Tādējādi organizācija par darbības pamatu var izmantot vietēja, reģionāla un valsts līmeņa vides programmas.

Līdzekļi mērķu un uzdevumu sasniegšanai nav mērķi vides jomā. Ja organizāciju veido viens vai vairāki objekti, katrs objekts, uz ko attiecas *EMAS*, ievēro visas *EMAS* prasības, tostarp prasību pastāvīgi uzlabot darbības vides jomā, kā noteikts 2. panta b) punktā.

3. **Ārējā saziņa un attiecības**

Organizācijas spēj pierādīt, ka ar sabiedrību un citām ieinteresētajām personām, tostarp vietējām kopienām un klientiem, norit atklāts dialogs par organizācijas darbību, ražojumu un pakalpojumu ietekmi uz vidi, lai tādējādi apzinātu sabiedrības un citu ieinteresēto personu bažas.

4. **Darbinieku iesaistīšana**

Papildus I pielikuma A iedaļā noteiktajām prasībām darbiniekus iesaista procesā, kurā mērķis ir pastāvīgi uzlabot organizācijas veikumu vides jomā. Šajā nolūkā būtu jāizmanto atbilstīgas līdzdalības formas, piemēram, ierosinājumu grāmatu sistēma, vai arī projektu grupu vai vides komiteju darbs. Organizācijas ņem vērā Komisijas norādījumus par labāko praksi šajā jomā. Iesaista arī darbinieku pārstāvjus, ja viņi to lūdz.

▼B

II PIELIKUMS

PRASĪBAS ATTIECĪBĀ UZ VIDES IEKŠĒJU AUDITU

2.1. **Vispārīgas prasības**

Iekšējais audits nodrošina, ka organizācijas veiktās darbības notiek saskaņā ar izstrādātajām procedūrām. Veicot auditu, var konstatēt arī jebkādas problēmas, kas rodas saistībā ar izstrādātajām procedūrām, kā arī iespējas uzlabot minētās procedūras. Organizācijā veiktais audits var aptvert gan vienkāršu procedūru, gan kompleksas darbības. Audits noteiktā laikposmā aptver visas konkrētas organizācijas darbības. Laikposmu, kas vajadzīgs, lai veiktu visu darbību auditu, dēvē par audita ciklu. Mazās vienkāršās organizācijās visu darbību auditu ir iespējams veikt vienlaikus. Attiecībā uz šīm organizācijām audita cikls ir laikposms starp šādiem auditiem.

Iekšējo auditu veic personas, kas ir pietiekami neatkarīgas no darbības, kuras audits tiek veikts, tādējādi nodrošinot viedokļa objektivitāti. Tās var veikt organizācijas darbinieki vai personas no malas (citu organizāciju darbinieki, tās pašas organizācijas citu daļu darbinieki vai konsultanti).

2.2. **Mērķi**

Organizācijas vides audita programmā rakstiski noteic katra audita vai audita cikla mērķus, tostarp to, cik bieži veicams katras darbības audits.

Mērķi jo īpaši ietver pastāvošo vadības sistēmu vērtēšanu un vērtējumu par atbilstību organizācijas politikai un programmai, tostarp atbilstību attiecīgām saistošām prasībām vides jomā.

2.3. **Joma**

Skaidri jānoteic katra atsevišķa audita vai attiecīgā gadījumā katra audita cikla posma joma, skaidri norādot:

1) jomas, uz kurām attiecas audits;

2) darbības, kuru audits jāveic;

3) vērā ņemamos vides kritērijus;

4) laikposmu, uz kuru attiecas audits.

Vides audits ietver to faktisko datu analīzi, kuri vajadzīgi, lai novērtētu veikumu vides jomā.

2.4. **Organizācija un resursi**

Vides auditu veic personas vai personu grupas ar atbilstīgām zināšanām par nozarēm un jomām, kurās notiek audits, tostarp ar zināšanām un pieredzi attiecīgos vides, vadības, tehniskos un reglamentācijas jautājumos, šīm personām ir atbilstīga izglītība un profesionālās iemaņas audita veikšanai, kas vajadzīgas noteikto mērķu sasniegšanai. Auditam piešķirtie resursi un laiks ir atbilstīgs audita jomai un mērķiem.

Organizācijas augstākā vadība atbalsta auditu.

Auditori ir pietiekami neatkarīgi no darbībām, kam veic auditu, lai spētu sniegt objektīvu spriedumu.

2.5. **Audita plānošana un sagatavošanās tam**

Katru auditu plāno un sagatavo, izvirzot mērķus, jo īpaši:

— nodrošināt to, ka tiek piešķirti vajadzīgie resursi,

— nodrošināt to, ka katra persona, kas iesaistīta auditā (tostarp auditori, vadība un darbinieki) izprot savu lomu un pienākumus.

Audita sagatavošana ietver iepazīšanos ar organizācijas darbībām, ar tur pastāvošo vides vadības sistēmu, kā arī iepriekšējā auditā iegūto ziņu un secinājumu pārskatīšanu.

2.6. **Audita darbības**

Audits ietver sarunas ar darbiniekiem, darba apstākļu un iekārtu pārbaudi, kā arī protokolu, rakstisku procedūru un citu attiecīgu dokumentu pārskatīšanu, lai novērtētu veikumu vides jomā saistībā ar darbību, kuras audits tiek veikts, nosakot, vai tā atbilst piemērojamiem standartiem, noteikumiem, noteiktajiem mērķiem un uzdevumiem un vai pastāvošā sistēma vides pasākumu vadībai ir efektīva un piemērota. *Inter alia* būtu jāizmanto pārbaudes uz vietas, lai pārliecinātos par atbilstību minētajiem kritērijiem, nosakot visas vadības sistēmas efektivitāti.

Auditā jo īpaši iekļauj šādus pasākumus:

▼B

a) izpratnes gūšana par vadības sistēmām;

b) vadības sistēmu stipro un vājo pušu novērtēšana;

c) atbilstīgu pierādījumu vākšana;

d) auditā gūto datu novērtēšana;

e) audita secinājumu sagatavošana;

f) pārskata sniegšana par auditā gūtajiem datiem un secinājumiem.

2.7. **Pārskata sniegšana par auditā gūtajiem datiem un secinājumiem**

1. Auditori rakstiski sagatavo atbilstīgas formas un satura audita ziņojumu, lai pēc katra audita vai audita cikla pilnīgi un oficiāli iesniegtu auditā gūtos datus un secinājumus.

   Auditā gūtos datus un secinājumus oficiāli dara zināmus organizācijas augstākajai vadībai.

2. Rakstiska audita ziņojuma pamatmērķi ir šādi:

   a) dokumentēt jomu, kurā veic auditu;

   b) informēt vadību par to, kā tiek ievērota organizācijas vides politika un kāda ir organizācijas attīstība vides sakarā;

   c) informēt vadību par to, cik efektīvi un pamatoti ir pasākumi organizācijas ietekmes uz vidi monitoringa sakarā;

   d) vajadzības gadījumā pārliecināt par koriģējošu pasākumu nepieciešamību.

2.8. **Darbs pēc audita**

Audita beigās izstrādā un ievieš atbilstīgu koriģējošu pasākumu plānu.

Ievieš un īsteno attiecīgus mehānismus, lai nodrošinātu to, ka pēc audita veic darbu, kas izriet no tā rezultātiem.

2.9. **Audita biežums**

Audits vai audita cikls atkarībā no apstākļiem ilgst ne vairāk kā trīs gadus. Darbību audita biežums būs atšķirīgs atkarībā no:

a) darbību iedabas, apjoma un sarežģītības;

b) nozīmes, kāds ir to radītajai ietekmei uz vidi;

c) iepriekšējos auditos konstatēto problēmu būtiskuma un tā, cik steidzami tās jārisina;

d) līdzšinējās problēmas vides jomā.

Auditu attiecībā uz sarežģītākām darbībām, kurām ir būtiskāka ietekme uz vidi, veic biežāk.

Organizācija noteic pati savu audita programmu un audita biežumu, ņemot vērā Komisijas norādījumus, ko pieņem 14. panta 2. punktā noteiktajā kārtībā.

▼B

III PIELIKUMS

VIDES DEKLARĀCIJA

3.1. **Ievads**

Vides deklarācijas mērķis ir sniegt sabiedrībai un citām ieinteresētajām personām informāciju par organizācijas darbības ietekmi uz vidi un veikumu vides jomā, un par veikuma vides jomā pastāvīgu uzlabošanu. Tā ir arī iespēja vērst uzmanību uz ieinteresēto personu bažām, kas apzinātas, kā noteikts I pielikuma B.3. iedaļā, un ko organizācija atzinusi par būtiskām (VI pielikuma 6.4. iedaļa). Informāciju par vidi sagatavo skaidri un saskaņoti drukātā formā, tādējādi sniedzot šo informāciju tiem, kam nav citu iespēju to iegūt. Pēc pirmās reģistrācijas un pēc tam reizi trīs gados organizācijai konsolidētā un drukātā formā jādara pieejama informācija, kas sīkāk norādīta 3.2. iedaļā.

Saskaņā ar 14. panta 2. punktā noteikto kārtību Komisija pieņem norādījumus par vides deklarācijām.

3.2. **Vides deklarācija**

Ņemot vērā 3.5. iedaļā noteiktos kritērijus, pēc pirmās reģistrācijas organizācija iesniedz informāciju par vidi, kuru dēvē par vides deklarāciju un kura vides verificētājam jāapstiprina. Šo informāciju pēc apstiprināšanas iesniedz kompetentajai iestādei un tad dara to publiski pieejamu. Vides deklarācija ir līdzeklis saziņai un dialogam ar sabiedrību un citām ieinteresētajām personām par veikumu vides jomā. Sagatavojot vides deklarāciju, organizācija ņem vērā sabiedrības un citu ieinteresēto personu vajadzības informācijas jomā.

Obligātās prasības attiecībā uz minēto informāciju ir šādas:

a) skaidrs un nepārprotams raksturojums attiecībā uz organizācijas reģistrāciju *EMAS* un kopsavilkums par tās darbībām, ražojumiem un pakalpojumiem, un attiecīgā gadījumā informācija par tās saistību ar mātes organizācijām;

b) organizācijas vides politika un īss izklāsts par vides vadības sistēmu;

c) visu tiešo un netiešo būtisko vides aspektu raksturojums, no kuriem izriet organizācijas būtiskā ietekme uz vidi, kā arī ietekmes raksturojums saistībā ar šiem aspektiem (VI pielikums);

d) vides jomā noteikto mērķu un uzdevumu raksturojums saistībā ar būtiskajiem vides aspektiem un ietekmi uz vidi;

e) to datu apkopojums, kuri pieejami par organizācijas veikumu vides jomā saistībā ar tās mērķiem un uzdevumiem vides jomā, ņemot vērā organizācijas būtisko ietekmi uz vidi. Kopsavilkumā var būt skaitļi par piesārņotāju izmešiem, atkritumu rašanos, izejvielu, enerģijas un ūdens patēriņu, troksni un citiem aspektiem, kas norādīti VI pielikumā. Datiem vajadzētu būt tādiem, lai ik gadu tos varētu salīdzināt nolūkā novērtēt veikuma vides jomā attīstību organizācijā;

f) citi faktori, kas saistīti ar veikumu vides jomā, tostarp saistībā ar saistošiem noteikumiem, ņemot vērā minēto faktoru būtisko ietekmi uz vidi;

g) vides verificētāja vārds un uzvārds un akreditācijas numurs, kā arī deklarācijas apstiprināšanas datums.

3.3. **Kritēriji pārskatu sniegšanai par veikumu vides jomā**

Sākotnējos datus, ko sniedz vides vadības sistēma, izmantos vairākos dažādos veidos, lai atspoguļotu organizācijas veikumu vides jomā. Šajā nolūkā organizācijas var izmantot attiecīgus jau pastāvošus veikuma vides jomā indikatorus, pārliecinoties, ka izraudzītie indikatori:

a) sniedz precīzu organizācijas veikuma vides jomā raksturojumu;

b) ir skaidri un nepārprotami;

c) ļauj tos gadu no gada salīdzināt, lai novērtētu veikuma vides jomā attīstību organizācijā;

d) vajadzības gadījumā ļauj tos salīdzināt ar nozares, valsts vai reģiona rādītājiem;

e) vajadzības gadījumā ļauj veikt salīdzināšanu ar saistošām prasībām.

3.4. **Publiski pieejamas informācijas saglabāšana**

Ik gadu organizācija atjaunina 3.2. iedaļā norādīto informāciju un nodrošina, ka visas izmaiņas šajā informācijā apstiprina vides verificētājs. Atkāpes attiecībā uz to, cik bieži jāveic atjaunināšana, var izdarīt ar nosacījumiem, ko

▼B

Komisija paredzējusi norādījumos, kuri pieņemti 14. panta 2. punktā noteiktajā kārtībā. Pēc apstiprināšanas arī izmaiņas iesniedz kompetentajai iestādei un dara publiski pieejamas.

3.5. **Informācijas publicēšana**

Izmantojot vides vadības sistēmas sniegto informāciju, organizācijas var vēlēties vērsties pie dažādām auditorijām vai ieinteresētajām personām, kā arī izmantot tikai daļu no vides deklarācijā ietvertās informācijas. Jebkādai vides informācijai, ko organizācija publicē, var pievienot *EMAS* logotipu ar noteikumu, ka minēto informāciju vides verificētājs ir apstiprinājis kā:

a) precīzu un patiesu;

b) pamatotu un verificējamu;

c) atbilstīgu un izmantotu attiecīgā sakarā;

d) tādu, kas raksturo organizācijas veikumu vides jomā kopumā;

e) tādu, ko nav iespējams interpretēt nepareizi;

f) būtisku saistībā ar kopējo ietekmi uz vidi

un ka informācijā ir atsauce uz organizācijas pēdējo vides deklarāciju, kurai tā sagatavota.

3.6. **Pieejamība**

Informācija, kas sagatavota atbilstīgi 3.2. iedaļas a) līdz g) apakšpunktam un kas veido organizācijas vides deklarāciju, kā arī atjauninātā informācija, kura norādīta 3.4. iedaļā ir pieejama sabiedrībai un pārējām ieinteresētajām personām. Vides deklarāciju dara pieejamu sabiedrībai. Tādēļ organizācijas tiek mudinātas izmantot visas pieejamās metodes (elektroniskas publikācijas, bibliotēkas u.c.). Organizācija spēj vides verificētājam parādīt, ka ikviens, kuru interesē organizācijas veikums vides jomā, var viegli un netraucēti piekļūt informācijai, kas paredzēta 3.2. iedaļas a) līdz g) apakšpunktā un 3.4. iedaļā.

3.7. **Atbildība vietējā līmenī**

Organizācijas, kas reģistrējas *EMAS*, var vēlēties iesniegt vienu kopēju vides deklarāciju, kura attiecas uz vairākām atšķirīgām ģeogrāfiskām vietām. *EMAS* mērķis ir nodrošināt atbildību vietējā līmenī, un tādējādi organizācijas nodrošina, ka katra objekta būtiskā ietekme uz vidi tiek skaidri identificēta un ietverta kopējā pārskatā.

▼B

IV PIELIKUMS

Logotips

1. variants

2. variants

▼A1

Organizācijas, kas reģistrētas *EMAS*, var izmantot logotipu ikvienā no 20 valodām ar noteikumu, ka tiek izmantotas šādas frāzes:

	1. versija	2. versija
spāņu valodā:	*"Gestión ambiental verificada"*	*"información validada"*
čehu valodā:	*"ověřený systém environmentálního řízení"*	*"platná informace"*
dāņu valodā:	*"verificeret miljøledelse"*	*"bekræftede oplysninger"*
vācu valodā:	*"geprüftes Umweltmanagement"*	*"geprüfte Information"*
igauņu valodā:	*"tõestatud keskkonnajuhtimine"*	*"kinnitatud informatsioon"*
grieķu valodā:	*"επιθεωρημένη περιβαλλοντική διαχείριση"*	*"επικυρωμένες πληροφορίες"*
franču valodā:	*"Management environnemental vérifié"*	*"information validée"*
itāliešu valodā:	*"Gestione ambientale verificata"*	*"informazione convalidata"*
latviešu valodā:	*"verificēta vides vadība"*	*"apstiprināta informācija"*
lietuviešu valodā:	*"įvertinta aplinkosaugos vadyba"*	*"patvirtinta informacija"*
ungāru valodā:	*"hitelesített környezetvédelmi vezetési rendszer"*	*"hitelesített információ"*
maltiešu valodā:	*"Immaniġġjar Ambjentali Verifikat"*	*"Informazzjoni Konvalidata"*
holandiešu valodā:	*"Geverifieerd milieuzorgsysteem"*	*"gevalideerde informatie"*
poļu valodā:	*"zweryfikowany system zarządzania środowiskowego"*	*"informacja potwierdzona"*
portugāļu valodā:	*"Gestão ambiental verificada"*	*"informação validada"*
slovāku valodā:	*"overený systém environmentálneho riadenia"*	*"platná informácia"*
slovēņu valodā:	*"Preverjen sistem ravnanja z okoljem"*	*"preverjene informacije"*
somu valodā:	*"vahvistettu ympäristöasioiden hallinta"*	*"vahvistettua tietoa"*
zviedru valodā:	*"Kontrollerat miljöledningssystem"*	*"godkänd information"*

▼A1

Abos logotipa variantos vienmēr ir organizācijas reģistrācijas numurs.

Lieto logotipu

— vai nu trīs krāsās (Pantone Nr. 355 zaļš; *Pantone* Nr. 109 dzeltens; *Pantone* Nr. 286 zils)

— vai melnā un baltā krāsā

— vai baltā un melnā krāsā.

▼B

V PIELIKUMS

VIDES VERIFICĒTĀJU AKREDITĀCIJA, UZRAUDZĪBA UN DARBĪBA

5.1. **Vispārīgi noteikumi**

Vides verificētāju akreditācijas pamatā ir vispārīgi kompetences principi, kas izklāstīti šajā pielikumā. Akreditācijas iestādes var izvēlēties akreditēt kā vides verificētājus fiziskas personas, organizācijas vai abus minētos. Prasības, kas reglamentē vides verificētāju akreditācijas procedūru, un sīki izstrādātus šādas akreditācijas kritērijus atbilstīgi 4. pantam un saskaņā ar minētajiem principiem noteic valsts līmeņa akreditācijas sistēmas. Atbilstību minētajiem principiem nodrošina, izmantojot speciālistu izstrādātu salīdzinošu apskatu, kas paredzēts 4. pantā.

5.2. **Prasības vides verificētāju akreditācijai**

5.2.1. Turpmāk norādītā kompetence veido obligātās prasības, kurām atbilst vides verificētājs, kas ir fiziska persona vai organizācija:

a) zināšanas un izpratne par šo regulu, vides vadības sistēmu darbību kopumā, attiecīgiem standartiem un norādījumiem, ko šīs regulas piemērošanas nolūkā Komisija pieņem saskaņā ar 4. pantu un 14. panta 2. punktu;

b) zināšanas un izpratne par normatīvo un administratīvo aktu prasībām, kas attiecas uz verificējamo darbību;

c) zināšanas un izpratne par vides jautājumiem, tostarp ilgtspējīgu attīstību saistībā ar vidi;

d) zināšanas un izpratne par verificējamās darbības tehniskajiem aspektiem saistībā ar vides jautājumiem;

e) izpratne par verificējamās darbības funkcionēšanu kopumā, lai varētu novērtēt vadības sistēmas atbilstību;

f) zināšanas un izpratne par vides audita prasībām un metodēm;

g) zināšanas par informācijas auditu (vides deklarācija).

Atbilstīgi pierādījumi par vides verificētāja zināšanām, kā arī attiecīgo pieredzi un tehniskajām iespējām minētajās jomās būtu jāiesniedz akreditācijas iestādē, kurā verificētāja kandidāts iesniedzis pieteikumu akreditācijas saņemšanai.

Turklāt vides verificētājs, veicot savus pienākumus, ir neatkarīgs, jo īpaši no organizācijas auditoriem vai konsultantiem, kā arī neitrāls un objektīvs.

Vides verificētājs (fiziska persona vai verificētāja organizācija) nodrošina, ka attiecīgā persona vai arī organizācija un tās darbinieki saistībā ar savu darbību nav pakļauti nekādam komerciālam, finansiālam vai citādam spiedienam, kas varētu ietekmēt viņu spriedumus vai apdraudēt uzticību viņu sprieduma neatkarībai un godīgumam, kā arī to, ka tiek ievēroti visi šajā sakarā piemērojamie noteikumi.

Ievērojot šajā regulā noteiktās verifikācijas prasības, vides verificētāju rīcībā ir dokumentētas metodes un procedūras, tostarp kvalitātes kontroles mehānismi un konfidencialitātes noteikumi.

Ja vides verificētājs ir organizācija, tā izstrādā un pēc pieprasījuma dara pieejamu struktūras shēmu, kurā norādītas struktūrvienības un pienākumu sadalījums organizācijā, kā arī informāciju par tiesisko statusu, īpašniekiem un finansējuma avotiem.

5.2.2. Akreditācijas joma

Vides verificētāju akreditācijas jomu noteic saskaņā ar saimniecisko darbību klasifikāciju (*NACE* kodi), kas ieviesta ar Padomes Regulu (EK) Nr. 3037/90 ([1]). Akreditācijas jomu noteic atbilstīgi vides verificētāja kompetencei. Nosakot akreditācijas jomu, vajadzības gadījumā ņem vērā arī attiecīgās darbības apjomu un sarežģītību; to nodrošina, veicot uzraudzību.

5.2.3. Akreditācijas papildu prasības vides verificētājiem (fiziskām personām), kuri verifikāciju veic individuāli

Vides verificētājiem (fiziskām personām), kas verifikāciju veic individuāli, papildus atbilstības prasībām, kas noteiktas 5.2.1. un 5.2.2. iedaļā, ir:

([1]) OV L 293, 24.10.1990., 1. lpp. Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (EEK) Nr. 761/93 (OV L 83, 3.4.1993., 1. lpp).

▼B

— visa vajadzīgā kompetence, lai veiktu verifikāciju jomās, kurās viņi akreditēti,

— ierobežota akreditācijas joma atkarībā no viņu personīgās kompetences.

Atbilstību šīm prasībām nodrošina ar novērtēšanu, ko veic pirms akreditācijas, kā arī ar akreditācijas iestādes uzraudzības funkciju.

5.3. **Vides verificētāju uzraudzība**

5.3.1. Vides verificētāju uzraudzība, ko veic akreditācijas iestāde, kura piešķīrusi akreditāciju

Vides verificētājs tūlīt informē akreditācijas iestādi par jebkādām izmaiņām, kas varētu ietekmēt akreditāciju vai tās jomu.

Ne retāk kā reizi 24 mēnešos paredz pasākumus, lai pārliecinātos, ka vides verificētājs aizvien atbilst akreditācijas prasībām, un pārraudzītu viņu veiktās verifikācijas kvalitāti. Uzraudzība var ietvert administratīvu auditu, pārbaudes uz vietas, anketas, vides verificētāju apstiprināto vides deklarāciju pārskatīšanu un verifikācijas ziņojumu pārskatīšanu. Uzraudzībai vajadzētu būt samērīgai ar vides verificētāja veikto darbību.

Lēmumu par akreditācijas anulēšanu vai apturēšanu, vai arī akreditācijas jomas sašaurināšanu akreditācijas iestāde pieņem vienīgi pēc tam, kad vides verificētājam ir dota iespēja izteikties.

5.3.2. Tādu vides verificētāju uzraudzība, kuri veic verifikāciju dalībvalstī, kas nav dalībvalsts, kurā viņiem piešķirta akreditācija

Pirms veic verifikāciju kādā dalībvalstī, vides verificētājs, kas akreditēts kādā citā dalībvalstī, vismaz četras nedēļas iepriekš iesniedz pirmās minētās dalībvalsts akreditācijas iestādei paziņojumu par:

— viņa akreditāciju, kompetenci un attiecīgā gadījumā grupas sastāvu,

— to, kad un kur verifikācija notiks: organizācijas adrese un koordinātas, pasākumi, ko veic, rodoties problēmām, kuras saistītas ar juridiskām un valodu zināšanām.

Akreditācijas iestāde var prasīt turpmāku precizēšanu saistībā ar vajadzīgajām juridiskajām un valodu zināšanām, kā precizēts iepriekš.

Šādu paziņojumu iesniedz pirms katras jaunas verifikācijas.

Akreditācijas iestāde neprasa ievērot citus nosacījumus, kas varētu ierobežot vides verificētāja tiesības sniegt pakalpojumus kādā dalībvalstī, kas nav dalībvalsts, kurā viņš akreditēts. Jo īpaši neiekasē diskriminējošu maksu par paziņojumiem. Tāpat akreditācijas iestāde neizmanto paziņošanas procedūru, lai novilcinātu vides verificētāja ierašanos. Visas grūtības, kas saistītas ar vides verificētāja darbības pārraudzīšanu paziņotajā dienā, ir pietiekami attaisnotas. Ja sakarā ar uzraudzību rodas kādas izmaksas, akreditācijas iestāde var iekasēt attiecīgu maksu.

Ja akreditācijas iestāde, kas veic uzraudzību, nav apmierināta ar vides verificētāja darba kvalitāti, tad uzraudzības ziņojumu nodod attiecīgajam vides verificētājam, akreditācijas iestādei, kas piešķīrusi akreditāciju, kompetentajai iestādei, kuras pārziņā ir verificējamā organizācija, un — ja domstarpības turpinās — akreditācijas iestāžu forumam.

Organizācijas nevar liegt akreditācijas iestādēm pārraudzīt vides verificētāja darbību, verifikācijas gaitā veicot novērtēšanu uz vietas.

5.4. **Vides verificētāju pienākumi**

5.4.1. Neierobežojot dalībvalstu pilnvaras attiecībā uz saistošo prasību izpildi, vides verificētāju pienākums ir pārbaudīt:

a) atbilstību visām šīs regulas prasībām: attiecīgā gadījumā sākotnējais vides apskats, vides vadības sistēma, vides audits un tā rezultāti, kā arī vides deklarācija;

b) to datu un informācijas pamatotību, ticamību un pareizību, kuri ietverti:

— vides deklarācijā (III pielikuma 3.2. un 3.3. iedaļa),

— apstiprināmajā informācijā par vidi (III pielikuma 3.4. iedaļa).

Vides verificētājs profesionāli jo īpaši pārbauda, vai attiecīgā gadījumā uzņēmums tehniski pareizi veicis sākotnējo vides apskatu un audita vai citas organizācijas veiktas procedūras, tomēr nepieļaujot šo procedūru nevajadzīgu atkārtošanu. Vides verificētājam *inter alia* būtu jāizmanto pārbaudes uz vietas, lai pārliecinātos par iekšējā audita rezultātu uzticamību.

▼B

5.4.2. Pirmajā verifikācijā vides verificētājs jo īpaši pārbauda šādu prasību ievērošanu organizācijā:

a) pilnībā funkcionējoša vides vadības sistēma saskaņā ar I pielikumu;

b) pilnībā plānota audita programma, kas atbilstīgi II pielikumam jau darbojas vismaz trīs jomās, kurām ir visbūtiskākā ietekme uz vidi;

c) ir pabeigta vides vadības sistēmas pārskatīšana;

d) vides deklarācijas sagatavošana saskaņā ar III pielikuma 3.2. iedaļu.

5.4.3. Atbilstība tiesību aktiem

Vides verificētājs nodrošina, ka organizācijai ir izstrādātas procedūras to darbības aspektu vadībai, uz kuriem attiecas attiecīgie Kopienas vai valsts tiesību akti, kā arī to, ka šādas procedūras spēj nodrošināt atbilstību minētajiem tiesību aktiem. Audita pārbaudes jo īpaši sniedz pierādījumus par to, ka piemērotās procedūras spēj nodrošināt atbilstību tiesību aktiem.

Vides verificētājs neapstiprina vides deklarāciju, ja, veicot verifikāciju, piemēram, pārbaudes uz vietas, viņš konstatē, ka organizācijā netiek ievēroti attiecīgie tiesību akti.

5.4.4. Organizācijas definīcija

Veicot vides vadības sistēmas verifikāciju un apstiprinot vides deklarāciju, vides verificētājs nodrošina, ka nepārprotami tiek noteiktas organizācijas daļas un ka tās atbilst faktiskajam darbības sadalījumam. Deklarācijas saturā skaidri atspoguļo dažādās organizācijas daļas, uz kurām attiecas *EMAS*.

5.5. **Vides verificētāja darbības nosacījumi**

5.5.1. Vides verificētājs darbojas atbilstīgi viņa akreditācijas jomai, pamatojoties uz rakstisku līgumu, kas noslēgts ar organizāciju un kur noteikta viņa darbības joma, un kas ļauj vides verificētājam darboties neatkarīgi un profesionāli, kā arī ietver organizācijas apņemšanos sadarboties.

5.5.2. Verifikācija ietver dokumentu pārbaudi, organizācijas apmeklējumu, tostarp jo īpaši sarunas ar darbiniekiem, kā arī ziņojuma sagatavošanu organizācijas vadībai un organizācijas risinājumu saistībā ar ziņojumā ietvertajiem jautājumiem.

5.5.3. Pirms apmeklējuma pārbaudāmie dokumenti aptver pamatinformāciju par organizāciju un tās veiktajām darbībām, vides politiku un programmu, organizācijā īstenotās vides vadības sistēmas aprakstu, informāciju par veikto vides apskatu vai auditu, ziņojumu par apskatu vai auditu un jebkādiem koriģējošiem pasākumiem, kas veikti pēc tam, kā arī vides deklarācijas projektu.

5.5.4. Vides verificētājs sagatavo pārskatu organizācijas vadībai. Šajā pārskatā precizē:

a) visus jautājumus, kas attiecas uz vides verificētāja veikto darbu;

b) stāvokli organizācijā pirms vides vadības sistēmas ieviešanas;

c) vispārīgi neatbilstību šīs regulas noteikumiem, un jo īpaši:

— vides apskata, audita metožu, vides vadības sistēmas vai citu būtisku procesu tehniskos trūkumus,

— jautājumiem, kuros vides verificētājs nepiekrīt vides deklarācijas projektam, tostarp sīki izstrādātus vides deklarācijas grozījumus vai papildinājumus;

d) salīdzinājumu ar iepriekšējām deklarācijām un organizācijas veikuma novērtējumu.

5.6. **Verifikācijas biežums**

Apspriežoties ar organizāciju, vides verificētājs izstrādā programmu, lai nodrošinātu, ka ilgākais 36 mēnešos tiek verificēti visi elementi, kas vajadzīgi reģistrācijai *EMAS*. Turklāt vides verificētājs ne retāk kā reizi 12 mēnešos apstiprina visu atjaunināto informāciju vides deklarācijā. Atkāpes attiecībā uz atjauninānas biežumu var izdarīt ar nosacījumiem, kas izklāstīti Komisija norādījumos, kurus pieņem 14. panta 2. punktā noteiktajā kārtībā.

▼B

VI PIELIKUMS

VIDES ASPEKTI

6.1. **Vispārīgi noteikumi**

Lai noteiktu mērķus un uzdevumus vides jomā, organizācija apzina savu darbību, ražojumu un pakalpojumu vides aspektus un, pamatojoties uz kritērijiem, kuros ņemti vērā Kopienas tiesību akti, lemj par to, kuriem organizācijas vides aspektiem ir būtiska ietekme. Minētie kritēriji ir publiski pieejami.

Organizācija apsver gan tiešos, gan netiešos savu darbību, ražojumu un pakalpojumu vides aspektus.

6.2. **Tiešie vides aspekti**

Tiešie vides aspekti ir saistīti ar organizācijas darbībām, kas tiek vadītas, un var ietver arī:

a) izmeti gaisā;

b) izplūdi ūdenī;

c) novērst cieto un citu, jo īpaši bīstamo, atkritumu rašanos, to pārstrādi, otrreizēju izmantošanu, transportēšanu un noglabāšanu;

d) zemes izmantošanu un piesārņošanu;

e) dabas resursu un izejvielu (tostarp enerģijas) izmantošanu;

f) vietēja rakstura jautājumus (troksni, vibrāciju, smakas, putekļus, izskatu u.c.);

g) transporta jautājumus (gan preču un pakalpojumu, gan darbinieku transports);

h) avāriju iespējamību un ietekmi uz vidi, ko rada vai varētu radīt incidenti, avārijas un iespējamas ārkārtas situācijas;

i) ietekmi uz bioloģisko daudzveidību.

6.3. **Netiešie vides aspekti**

No organizācijas darbībām, ražojumiem un pakalpojumiem var izrietēt būtiski vides aspekti, kurus nevar vadīt.

Citu starpā tie var ietvert šādus aspektus:

a) ar ražojumiem saistītus jautājumus (konstruēšanu, izstrādi, iesaiņošanu, transportēšanu, izmantošanu un atkritumu pārstrādi/noglabāšanu);

b) kapitālieguldījumus, aizdevumu piešķiršanu un apdrošināšanas pakalpojumus;

c) jaunus tirgus;

d) pakalpojumu klāstu un sastāvu (piemēram, transports vai ēdināšana);

e) administratīvus un ar plānošanu saistītus lēmumus;

f) ražojumu klāstu;

g) uzņēmēju, apakšuzņēmēju un piegādātāju veikumu vides jomā un praksi.

Organizācijām jāspēj pierādīt, ka ir identificēti būtiskie vides aspekti, kas saistīti ar pasūtījumu procedūrām, un ka ar šiem aspektiem saistītā būtiskā ietekme ir ņemta vērā vadības sistēmas darbā. Organizācijai būtu jācenšas nodrošināt, ka piegādātāji un personas, kas darbojas organizācijas vārdā, veicot līgumos noteiktās darbības, ievēro organizācijas vides politiku.

Attiecībā uz šiem netiešajiem vides aspektiem organizācija apsver, kā tā var ietekmēt šos aspektus un kādus pasākumus var veikt, lai mazinātu to ietekmi.

6.4. **Nozīme**

Organizācijas uzdevums ir noteikt kritērijus, atbilstīgi kuriem novērtē tās darbību, ražojumu un pakalpojumu vides aspektu nozīmi, lai tādējādi noteiktu aspektu, kam ir būtiska ietekme uz vidi. Organizācijas izstrādātie kritēriji ir vispusīgi, neatkarīgi pārbaudāmi, atjaunojami un publiski pieejami.

Apsvērumi, ko ņem vērā, nosakot kritērijus organizācijas vides aspektu nozīmes novērtēšanai, citu starpā var ietvert:

a) informāciju par vides stāvokli, lai identificētu organizācijas darbības, ražojumus un pakalpojumus, kuriem var būt ietekme uz vidi;

▼B

b) esošos organizācijas datus par materiālu un enerģijas patēriņu, zudumiem, atkritumiem un izmešiem saistībā ar apdraudējumu;

c) ieinteresēto personu viedokļus;

d) organizācijas reglamentētās darbības vides jomā;

e) ar pasūtījumiem saistītās darbības;

f) organizācijas ražojumu konstruēšanu, izstrādi, ražošanu, izplatīšanu, apkopi, izmantošanu, atkārtotu izmantošanu, pārstrādi un noglabāšanu;

g) organizācijas darbības, kurām saistībā ar vidi ir visaugstākās izmaksas un kurām ir labvēlīga ietekme uz vidi.

Novērtējot nozīmi, kāda ir organizācijas aktivitāšu radītajai ietekmei uz vidi, organizācija ņem vērā ne vien parastos darbības apstākļus, bet arī aktivitāšu uzsākšanas un pārtraukšanas apstākļus, kā arī loģiski paredzamus ārkārtas apstākļus. Ņem vērā iepriekšējās, pašreizējās un plānotās darbības.

▼B

VII PIELIKUMS

VIDES APSKATS

7.1. **Vispārīgi noteikumi**

Organizācijai, kas nav sniegusi informāciju, kura vajadzīga, lai atbilstīgi VI pielikumam identificētu un novērtētu būtiskos vides aspektus, veicot apskatu, jānosaka pašreizējais stāvoklis attiecībā uz vidi. Vajadzētu izvirzīt mērķi nodrošināt to, lai, izstrādājot vides vadības sistēmu, tiktu ņemti vērā visi organizācijas vides aspekti.

7.2. **Prasības**

Apskatam būtu jāaptver piecas galvenās jomas:

a) ar likumu un citiem normatīvajiem aktiem noteiktās prasības, kā arī citas organizācijai saistošās prasības;

b) visu to vides aspektu identifikācija atbilstīgi VI pielikumam, kuriem ir būtiska ietekme uz vidi, vērtējot tos no kvalitātes un kvantitātes viedokļa un veidojot to aspektu reģistru, kas identificēti kā būtiski;

c) to kritēriju apraksts, kurus izmanto, lai atbilstīgi VI pielikuma 6.4. iedaļai novērtētu ietekmes uz vidi nozīmi;

d) pastāvošās vides vadības prakses un procedūru pārskatīšana;

e) to secinājumu novērtējums, kuri izdarīti pēc iepriekšējo incidentu izmeklēšanas.

▼B

VIII PIELIKUMS

INFORMĀCIJA REĢISTRĀCIJAI

Obligātās prasības

Organizācijas nosaukums: Organizācijas adrese: Kontaktpersona: NACE darbības kods: Darbinieku skaits:

Vides verificētāja vārds, uzvārds/nosaukums: Akreditācijas numurs: Akreditācijas joma: Nākamās vides deklarācijas iesniegšanas diena:

Kompetentās(-o) izpildiestādes(-u) nosaukums(-i) un kontaktkoordinātas organizācijas vajadzībām

...(vieta), (laiks)…/…/2000

Organizācijas pārstāvja paraksts

…